

Aqqalu C. Jerimiassen

UKA 2022/7_1

Atassut

27. september 2022

2023-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut.

(Aningaasaqarnermut naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq)

Kingumunaasiit inuiaqatigiit aningaasaqarnerat oqallisigiliinnarujannuarput, uumallu qiningaaffiup siorna aallartittup ingerlanera aallartinneralu eqqarsaatigissagaanni, siorna naalakkersuisooqatigiilersut pilersinneqarnerannit takorluukkamiit ila assiliaq allanngoreersimaqaaq.

Siunnerfeqaqatigiissimanermi piviusumullu killinnermi angusaqaqatigiinni arnerusimangaluaq unammillernarpallaarsimarpasippoq, suleqatigiinni arnerungaluarlu pitsaasumik ingerlasimangitsoq avataanit ersarissorsuarmik isikkoqalereermat suna tamarmi allangupallassimaqaluni.

Inuiaqatigiinni aningaasarsiorneq 2022-imi Covid19-ip qaangiutikannersutut ililerfiani aallarsarujussuartutut isikkoqalerpoq, inuussutissarsiornikkut namminersortutigullu sulineq qajassuunnagu sukareerluni utaqqikatassimanerup pianik aallarsaqqilerpoq. Tamannalu nuannaarutissavoq, isumallualernermillu pilersitsillunittaaq. Neriniartarfiutilittagut, unnuisarfiutilittagut takornarialerisortagullumi ukiuni marlunni sinnattupilummillusooq poorsimaneqareerlutik maanna aningaasarsiornermikkut ingerlaqqissinnaalerneranni qutsannaqaat.

Uagulliuna qinikkat, sunaana tunaartarinariipput aningaasarsiornitta suli pitsaanerusumik ingerlalnissaanut, qanoruna iliornikkut angusassaq pitsaanerpaq kaasarfiillu tamarmik naammangisimaarinninnerusut tikinnissaannut suleriuseqarniartugut? Tapiissutitigut? Akitsuusersuinikkut? Imaluunniit inuiaqatigiinni aningaasarsiornikkut ingerlalluartortatta suli aqqtissanik oqinnerusunik ingerlalluarnissaanut aqqtissiuunneratigut?

Apeqqullu una maanna tikinneqalaarsinnaavoq; ilumut inuiaqatigiinni annerpaarpaamik aningaasarsiornikkut napatitsisuusut tassaaniarnerpat nammineerlutik inuussutissarsiutiminnik ingerlasinnaangitsunut nammattuuniartut?

Avannaani aalisartut ulloq unnuarlu aningaasarsiorluarlutik sullipput, malitsigisaanillu nunatsinni suliffeqarfissuit aalisakkerinikkut angisuut marluk annertuumik avammut tunisassiornerannik malitsilimmik, tassuunakkullu nunatta karsiata imaqaannarnissaanik annertuumik eqqanaarinnittuullutik.

Naalagaaffinngorniarnermik eqqartuiniarnerit ingerlatillugit, ila orpiit qorsooqqiit seqinnarillu tusarnersaarlugit oqarluartaarutiginiarneqartaqaat. Piviusorli tassaniinnersoq tamatta tamuaqqaartariaqaripput isumaqarnarportaaq, sunik tamanik neriorsuivallaalersingata, aqagulu suut tamarmik aqqikkumaarnerannik neriulluarsaarivallaalersingata.

Aningaasarsiornikut imminut napatissinnaasumik ingerlasinnaalerniarutta qissimingaangassarput siulleg annerpaaq tassaajunnarsivoq, naalagaaffimmiit ataatsimoortumik tapiissutaasartut isumalluutigiunnaaqaarsimasariaqarigut. Tamannalu maannakkut imaaliiallaannarluta matussusersinnaavarput? Uagut Atassummi isumatsinni, tamanna maannakkut piviusorsioqqajangilaq. Aningaasarsiornitta patajaatsumik inissisimalernissaanut imminut tamakkiisumik pilersorsinnaaneq eqqarsaatigissagaanni, apererusunnartaraluaqaaq piffissaq sukkanerpaaq atorlugu naalagaaffinngorniapiloortunut, aningaasanut inatsipput qanoq ittoruna inuiaqatigiinnut tamanut akissaqarfignittoq taava pilersinniarissi? Akissulli tamanna ulloq manna tikillugu pisimanngisaannarparput, akineqaannartarlutalu; “sapinngikkutta aamma ilissi sapinngilasi”, tannerusumik suli akineqarsimanngilagut tassunga apeqqummut.

Inuiaqatigiinni ikiungaassaanerpaat ikiussuagut, nammineersinnaasulli imminutaaq napatilersinnaanerannut aqqutissanik pilersitsisissaalernissaanut tasiorneqartarnissaat avaqqussinnaanngilarput. Ikiuiinnarluta tunioraanginnarluta pissanngilagut, ikiuissanguttali inuk pineqartoq sooq taama inissisimansoq paaseqqaartariaqarparput ikiorsiissutinik tunioraanginnarneq aqqutiginnikkaluarlugu. Aningaasaqarnikkummi imminut napatissinnaanissamik siunertaqartuarniarutta sulisinnaasut tamaasa atorfissaqartippagut, systemikkut inuit katassimasagut malinnaatileqqinnissaanut malitassaqartariaqarpugut.

Utoqqartagut - Soraarnerussutisiaqarneq

Qinersisoqaleneri tamarluinnaasa utoqqartagut neqitaalluartaqaat neriorsussallugit, piviusumulli qinersisoqareeneri tamaasa pinermi manngertitaqqajaalersarneq takornartaasanngeqaaq. Oqarluartaarutaasimaqisut silaannarmut tammartutullusooq pisaraat. Maanna naalakkersuisooqatigiit qaffaasimalerput ilaannakortumik ilaannut iluanaarutaalaartumik, ilaannullu ajunaarutaasuminngooq. Nipittartuliiginnarluni aaqqiisarnerit qaqagumitaavaana iluaqutaanngisaannartut paasiniaripput?

Qaffaalernermiuna eqqarsaatigineqarsinnaasimannginnersoq una; pisisinnaassutsip qaffassarnissaa siunertarissallugu, taannamiuna sallertut isigisassaangunaraluartoq, ilaatigut utoqqartatta akileraartarnermi allatut inissiivigineqarneratigut, saniatigut isertitaqarnermi pillangaasannginnikkut, sorpannguillu.

Siuliini eqqaasareeqaarput, allaallumi siunnersuutigisarsimangaluarlugu soraarnerussutisialittatta saniatigut isertitaqarnerminni pillaatisisannginnissaat, uppersiinnartarparpulli ajoraluartumik tamanna isuma Atassutip annerusumik kisimi pimoorussimangaluaraa.

Toqqissisimanartumik nunarput utoqqaliffigineqarsinnaasariaqarpoq, soraarnerussutisiaqarnikkullu periuseruna qanoq ittoq pitsaanerpaaq ujartussallugu ataatsimoorunneqartariaqartoq erfalasimaarutiginiarneqqaappallaarunnaarlugu.

Apeqqutaaginnarporli uani apeqqummi, ilumut tamatta iliuseqatigiinnissamut suleqatigiiffigisinnaasagut nassaarisinnaanerpagut? Atassummiit piareersimajumaarpugut.

Sulisoqarneq – sulisussaaleqineq

Unammillingassarput ullutsinni ukiut qulit matuma siornanit allarluinnaavoq, taamanikkut aaqqivigeqatigiiffiginiarneqartartoq tassaasimammatt suliffissaaleqineq, ullumikkulli mumingarluinnaani inissisimavugut, tassalu sulisussaaleqineq atuuppoq.

Sanaartorneq eqqarsaatigiinnariaraanni, ajoraluartumik assaat sulisinnaasut amingaatigaagut annertoqisumik, suliassat ilarpassui ajoraluartumik kinguaattoorunneqaleriartorput neqeroortitsisaraluarnerni inoqarfiit ilaanni neqeroortoqanngilluinnartarmat.

Fast-trackimik aaqqiisimaneq suli eqaanninngorsinnaanissaa tamatta inatsisartuniittuusugut tamuasariaqarpassileqqavarput, qanorluunniimmi ilinniarluarsimasortatsinnik atuisariaqarnerput illersortigingaluarutsigu, isertuunneqarsinnaanngilaq avataaniit sulisussanik pisariaqartitsinermut annertummat ineriartorneq taamak isikkoqartillugu.

Inoqarfiit ilaanni aalisarnikkut aningaasarsiorneq ima qaffasitsigilersimavoq, suliffiit ataavartut allaat inuttasaqartinniarneri ajornakusuulersimallutik, eqqaavilerinikkut, atserinikkut ilami allaat aalisakkerivinni sulisussaqaarnikkut annertungaartumik ajornartorsiut piuvoq.

Atassummi inatsisartuni ilaasortaasugut, Ilulissani aalisakkeriviup pulaarnerani paasisat uppersaatissartallit pissarsiaaraagut. Tassalu sulisoqarnikkut aalajaatsut soorunami piungaluartut, sulinngitsoortoqartarnikkut ajornartorsiut uteqqiattumik naassaanngiusattumik piousoq sulisitsisuisa erseqqissarmassuk.

Taamaammatt eqqarsarluartariaqaleqqavugut, suliffissat ataavartut arlalippassuit nunaqqaterpassuatsinnit suliffigiumaneqarnerat orniginartuutinneqanngilaq, taannalu allatut aaqqiiviginiarneqartariaqarnera isiginngitsuusaaginnarsinnaanngilarput. Atserineq sumiiffippassuit ilaanni avaqqunneqarsinnaanngilluinnartumik inissisimavoq, nunattami ilarujussua kuutsittagaqarnikkut suli ungasilluinnartumik inissisimapput. Akissarsiallu qaffanneqarniartuarluartut, aalisarnikkut aningaasarsiorneq aalisarfiulluurtuni ingerlammat sulisitigut aalajaalluurtunik pissarsinissaq ajornakusoorsinnaasarpoq, tupinnartuliaanngeqaarlumi tamanna, tamattami akissarsiassaq soorunami pitsaanersoq ugartussallugu pileriginerussagatsigu.

Maanna piffissaq sulisoqarnikkut eqaallisaanissamut atornariaqalerparput, suliffiit inuttalernissaanut ajornakusoortitagut allaat avataaniit inuttalersinnaaneri, inoqarfinni annerniuppat minnerniuppalluunniit mattunnangu aallutariaqarpassilerparput. Aalisakkeriviit sulisussaqaarnikkut unammillernartumiittuuartillugit, tamannalu annerulissappat tunisiniarnerup ajornakusuulersinnaanera pissanngippat, aningaasarsiornerpullu unittuussanngippat, iluaakkaluarpalluunniit avataaniit sulisoqarnissaq pisariaqaleqqavoq.

Akilerartarneq

Akilerartarneq eqqartorneqartillugu, inuiaqatigut aggulunniartutulluunniit pilersaraagut, aaqqiissutissanullu annertuunut ikaarsaarnissaq qunungisutullusooq illugu nipittartumininnguanik

aaqqiminertaraagut. Atassummiit maanna isumaqarpugut, akileraartarnikkut oqinnerpaamik aallaffissornannginnerpaamillu suleriuseqartariaqalersugut, allaffissornikkut aningaasartuutit sipaaruteqarfigiumallugit. Peqqinnissaqarfippummi ukiumiit ukiumut aningaasalerneqartarnermigut malinnaaniarnera katataagaluttuinnarpoq, allaffissornerullu annertusitikkaluttuinnarneratigut aaqqissuteqqanillu akileraartarnikkut nipittartulersuiniartuarnitsigut akissaqassuserput qaffariartorunnangimmat.

Inummut ilanngaasut, allallu ilanngaatigineqarsinnaasut piaarneqarsinnaangaluarput, akileraarullu malunnaatilimmik ataasiinnangorlugu inissillugu. Tassuunakkullu eqqanaarneqassooq, kinaluunniit qanorluunniit isertitaqaruni akileraarut tunniuttassallugu. Akileraarutit sippuutaanik utertoortarnerit, akiliinikipallaarsimanikkut tapiutissaqarujussualeriaaartarnerit ulapputigisariaarutissangaluarput inunnut ataasiakkaanut. Flat tax, tassa imatut paasillugu; kinaluunniit isertitaqartoq 1kr-iminngaanniilli akileraassasoq eqqarsaatersuutigineqartariaqalerpoq. Akileraartarnermut aqutsisoqarfiup akiliisitsiniartarnermullu oqartussaqaarfiup, ukiorpassuarni nukippassuarnik atuisarnera malunnaatilimmik apparsarneqassangaluarpoq ataasiinnarmik akileraariuseqarnerup eqqunneqarneratigut. Assersuutingalugu, ilanngaatigineqarsinnaasorpasuit ukiumut allaffissornikkut annertunginarsinnaasumik pilersitsisartut piiarneratigut, maanna akileraarupput (malungalugu assersuutaannaamat) 15%-imik annerpaamik apparneqarsinnaappat, isertitakinnerpaalluunniit pisisinnaassusaat malunnaalissuarmik qaffariaateqartussaamat. Akileraarutillu apparsarnerani ilanngaatit assigiinngitsut piaareerneranni, immikkut ittumik akileraarutit appaatigisassaa tamakkinngikkaluarlugu, oqarutta 15%-imimmigooq apparsinnaasooq 12%-imik appartikkutsigu, taannalu 3% toqqaannartumik peqqinnissaqarfitsinnut aningaasarsuutissatut inissillugu. Ila peqqinnissaqarfitta ukiumut aningaasaqarnermigut annertungaartumik malugisinnaassangaluarparu.

Isertitakinnerpaaniik isertitaqarnerpaanut agguluiniartuarneq atunngikkaluarlugu, aaqqissuusseqqinniarneq saqiallatsinneqarsinnaavoq oqinnerungaartumik ilusilerlugu, tamassumuunakkullu tamatsinnuttaaq pissarsiaqaataasumik inuttut ataasiakkaatut kaasarfitsinnut iluarisimaarutaasinnaalluni.

Inuimmi inuunerminni annertuumik suliniuteqareerlutik, namminersortutut aningaasarsiorlualersimallutik, imaluunniit atorfigissaalersimallutik innuttaasut aallerfissaatut inissinnianeqartassappata tulluanngilluinnarmat, assigiinnalissammagu annikinnerusumik isertitaqaannaraanni pitsaanerussasoq.

Akissarsiaqarnikkut aningaasat kisitsisitaanik qaffariartortitsinnartarneq, illuanillu inuuniarnikkut atorfissaqartitat malitsigisaanik qaffariartortinneqaannarnerat unitsinneqarsinnaavoq ajornanngitsumik, tassalu pisisinnaassutsip qaffassarneratigut. Akileraarutillu apparnera ilanngaatit assigiinngitsup piaareerneranni aqqutissaasinnaalluarpoq.

Ineqarneq

“Taakkugooq kisimik sanaartorfigineqarput, taannagooq kisimi ineriartorpoq”, ila ukiorpanngortuni oqaatsit taakku tusakululersimaqaagut. Sumiiffik aallavingalugu sanaartornikkut ineriartortitsinermi sumulluunniit tikikkaluaanni maanna, inissianik sanaartornikkut inissaalequarnerullu

nilliaatigineqarnera ersarissisimaqaaq. Tassani arlaannaalluunniit kukkunngilaq, tamarmik ilumoorput, piffiilli ilia kisitsisinngorlugit isigissagaanni inissaaleqinikkut annertungaatsiartumik inissisimapput. Tassani kommune aggerfinga Avannaata Kommunua assersuutitut atussagaanni, inissaaleqinikkut inissisimaneq qanoq erloqinartorsiorfiutiginersoq taaneqarsinnaavoq. Ilulissat ukiuni qaninnerni imarpik qulaallugu mittarfittaalersoq inissaaleqinikkut ima qaffasitsigilersimavoq, kommuni tamaat isigissagaanni, illoqarfinni avannaani pingasuni inissaaleqisutut nalunaarsorsimasut katikkaluaraanniluunniit, suli ilulissaniinnaq amerlanerullutilluunniit.

Qanoq ililluta ilinniarluarsimasortagut Qallunaat nunaannut uniinnannginnissaat, allamulluunniit nooratarsinnaanissaat pitikkusunnagu utersinnaanissanik paariinnarnissaanillu eqqanaarinniffigissagatsigit inissaqartigagillu?

Inissiarpassuit naalagaaffimmiit tiguneqarmata akeqanngitsumik pissarsiarisimagigut oqartoqarniartaraluarpoq, taamanilu siuttuusimasut tulluusimaarniarsimaqaat akeqanngitsuminngooq oqartussaaffik tigugatsigu. Eqqarsaqqilaartali, Atassummiit isumaqarluinnarpugut, maanna namminersornermut inatsit nalileqqinneqartariaqalersoq. Akisussaaffiillu namminersornerunerup kingornanit tigusimasagut maanna akissaaruffigiortulikkagut, akissaqarfigileqqinniassagutsigit naalagaaffimmut oqaloqatiginninnissarput avaqqunneqarsinnaajunnaartoq.

Angerlarsimaffippassuimmi maanna kataalluinnalersimapput, inoqutigiit taakkunani najungaqartut peqqinnangilluinnartumik atugassaqartitaalersimapput, oquk, inissiattoqqallu ullutsinnut tulluutinnangilluinnartumik inissisimalersimasut aaqqissuunneqarnissaannut, nutaanilluunniit taarseqarsinnaanissaanut imaaliallaannarluta akissaqarfigeqqajangilagut, kinguaattoornerlu ullormiit ullormut qaffariartortuarpoq.

Ajoraluartumik piffik nalaateqqavarput, inissaaleqinerup annertoqisumik inissisimalerfianiilluta.

Akilerartarnerullu aaqqiissuteqarfigineratiguttaaq, inuiaqatigut illusisinnaasut namminerisaminnik pigisassaminnik aqutissiorsinnaavarput. Illutaarsinnaasut amerlisartariaqarpagut, inissianilu suli najungaqarnissaminnut atorfissaqartitsisut periarfissaqarluarsinnaanerunissaattaaq aaqqivigisinnaalertariaqarlugu, aqulli soorunami tassunga ajornakusoortunik unammilligassanillu arlalinnik peqarsinnaavoq. Maanna namminersorlutik oqartussat inissiaataanik attartornermut akigitinneqartut tulluarunnaarsimasuttaaq annernaraluarpuunniit taasariaqarpoq. Akiviusutut taaneqarsinnaasut ataaterujussuarlugit, inissiarpassui aserfallarujussuarsimani akissaqarfigineerukkaluttuinnartut pequtigalugit maanga killissimavugut, nutaanillu sanaartornerusinnaanissamut akissaqalissagutta akiviusut piulertariaqartut Atassummiit isumaqarpugut. Aap, avaangunartuungaluarpoq oqassalluni akiviusut maanna inorsarluinnartumik inissisimasut. Kisiannili aaqqissuusseqqinnikkut akiviusunut inissinermi, ineqarnermut tapiissuteqartarnermut inatsittaaq aaqqissuunneqarsinnaavoq, malitsigisaanik nammanneqarsinnaasumik tamanut iluaqutaasumik inissinneqarsinnaalluni. Piffissamiilersimavugut, namminersorlutik oqartussat inissiaataat, kommunillu inissiaataasa ilutsimikkulluunniit assigiikkaluarpata akimikkut nikingasumik inissisimalerfianni, tassanilu

kommunit annerpaamik eqqungaasarput. Tassami kommunit akiviusunik tunniusserusuttaraluarlutik aserfallattaaliinissaq siunissamut isiginerusoq atoruskkaluarlugu, illuaniittut namminersorlutik oqartussanit pigineqartut affaannapajaavanit akeqartinneqartut malinnaaviginiartariaqaramikkit inissiat attortiinnarsinnaajumallugit.

Suliffeqarfiit maanna inissiaatileqatigiiffiit pisortanit pigineqartut marluusut ilumut taamaaginnassanersuttaaq eqqarsaasersuutissaasoq Atassummit isumaqarpugut. Ineqarnermut tapiissuteqartarmut inatsisip aaqqissuussiffigeqqinneratigut, inissianillu attartornermut akiviusut tunniussuunneqarneratigut kommunit nammakkersorneqartuarnerat unikaallatsikkartorneqalersinnaalluarpoq. INI A/S taavalu Illuut A/S ilumut marluusariaqarnersut nalilingassaqqissuuvoq. Imaluunniit piffissaannginnerpa ineqarnermut tapiissuteqartarnermut inatsisip aaqqissuuteqqinnerata malittaani INI A/S-ip inissiat pigisai tamaasa maanna kommuninut tunniunneqaannartariaqalinnginnermut?

Marloqiusamimmi allaffissortuarneq tassuunattaq annikillisarneqarsinnaammat, inuiaqatigiit nunami taama angitigisumiittut, inoqqortussutsikkullu annertugisassaannngilluinnartumik inissisimasuusut, taama annertutigisumik allaffissornikkut aningaasartuuteqarfigineqarneri nalimmassarneqartariaqarput, tamattami akileraarutitsigut marloqiusamik, ilaatigullu pingasoqiusamik allaffissornerujussuit nammattuaannarsinnaanngilagut, ingasammik aningaasarsiornikkut imminut napatilernissamik eqqartuiuartilluta.

Naalagaaffeqatigiinneq

Naalagaaffimmiit ataatsimoortumik tapiissutit 2009-ip kingorna annertussutsimikkut paarnaarneqarsimaneri ilumut isummassarsiatsialaasimanersoq nalilersoqqinneqartariaqalerpoq.

Siuliani oqaatigeriikkatsituut, inuiaqatigiinni ulluinnarni pisariaqartinneqarluinnartunut akissaqassuserput ukiumiit ukiumut ajoraluartumik qaffariartunngilaq. Ukiumiillu ukiumut pisortani aningaasartuutit qaffaraluttuinnarput, piffillu ukiuminnguit qaangiuppata tikissinnalersimasarput tassaavoq, isertitaniit aningaasartuutit qaffasinnerulernerat.

Tamanna taamaattussaannartut aggersutut isiginiarnerparput? Atassummiit isumaqanngilagut, tamanna isiginngitsuusaaginnartariaqarippit, piffissanngorunaraluarpoq, namminersornerup eqqunneqarneranit ukiut qulit sinnerlugit qaangiussimalerneranni, ilumut aqqummut eqqortumut ingerlanerluta immitsinnut aperisariaqarluta.

Annernartuusariaqanngilaq oqassalluni, maanna namminersornermut inatsit isumaqatiginninniutigeqqissinnaanissaanut isuma ammatittariaqalerparput, naalagaaffimmiit ataatsimoortumik tapiissutit annertussusai ilumut naammannersut apeqqusersinnaasariaqalerparput. Aningaasaqarnikkummi artornartumiittuuartilluta qanoq ililluta naalagaaffinngornissamik eqqartuiniarnissaq nukissaqarfigisinnaassagatsigu? Naalagaaffinngornikkut tamakku pissutsit aqaguani aaqqissimajunnangimmata, illuanilli annerungaartumik artukkeeratarsinnaanera, kinguaattalu annerungaartumik akileraartarnikkut inuuniarnikkullu artukkerneqarnissaat, allaffissornikkullu kiffartuunneqarnermikkut ajornerungaartumik inisseratarsinnaanerat piviusunngortittooratarsinnaagatsigu ullumikkutut ingerlalersimaneq akueriinnassagatsigu.

Erseqqissaatigitiguli, Atassummiit naalagaaffinngornissamut isummersorneq ataqqigatsigu, qanorlu allat isummersornerat tusarnaarluta peqataaffigerusullugu. Taamatuttaarli, illuanittaaq Atassummiit kissaatigivarput, oqallinneq illuinnaasiorpallaamik ingerlassanngitsoq.

Naalagaaffeqatigiinnermummi tunngatillugu isummertarnerput asuli pitusimaniaannarnermik aallaveqanngimmat. Taamak oqarpugut, erseqqissarumallugu, piviusuunngitsunik piviusuliorluni saqqummiussiniaasoqartarmat Atassut pillugu, ilaatigullumi allaat qallunaat nunaanni partiit nunasisunut annertuumik isornartorsiuinermik eqqarsartaaseqartuusunut assersuussiniartoqartarmat Atassut pillugu. Ataguli tassani eqqarsarlualaarta, Atassummi eqqarsartaaseq tassaniissimassappat nunatsinni qallunaatut oqaasilinnut, nunamilu allameersunut qanoq isiginnittaaseqarnerput allaanerulluinnarsimassangaluarmat. Oqaaseqaatigisattalu siuliani sulisoqarnermut tunngasumi nunatta avataaniit pisariaqartitsinermut isummersornerput mumingarluinnaanik nipeqarsimassangaluarmat. Atassut ammip qalipaataanik immikkoortitsisuunngilaq allamiunullu akeqqersortuunani, illuanilli tikilluaqquerpalaartumik nipeqartuarnissaq pingaartitaralugu, ammip qalipaataa pineqarpat, suaassueq eqqartorneqarpalluunniit.

Naalagaaffeqatigiinnerup attanneqaannarallarnissaanik oqartarnerput pitusimaniaannarnermik qallunaanguarnermilluunniit aallaveqaqqajanngilaq, naak oqarluartaallaqqissut tamassumunnga sangutinniartuataraluaaraat, erseqqissarusunnarpoq, maannatut pissutsit itsillugit naalagaaffeqatigiit iluini naligiimmik inuiqatigiittut atungaqarnissarput pisariaqarmat.

Inuiaqatigiinnimi artorsartortagut naalagaaffinngornikkut aqaguani iterunnangillat artorsaataat tamarmik qaangiussimasut, inuilliuku imminnut napatittut, peqqinnissaqarfikkut sullilluarneqartut, pisortanut annertuumik isumalluuteqaratik inuusut, aningaasarsiornikkullu patajaatsumik inissisimalersimasut suliassaq tamanna pilersikkumaaraat. Oqaannarneq “sapinngilagut pisinnaavugut” oqaasiinnaajuassaaq inuiaqatigiinni suliassarpassuagut naammasseqqaarsinnagit.

Atassummiit isertuanata taasareerparput, Peqqinnissaqarfippat artorsarpoq, assut artorsarpoq, imaanngitsoq sulisorpassui ajorigigut, nersungassaaqaat sulisorpassui suliuarmata qasuttuillutik periarfissiussaasut killeqaraluaqisut amingaraluaqisullu.

Ataqqivarput amerlanerussuteqarluartut Atassutip siornatigut siunnersuutigisimasaralua itingartissimammassuk, tassalu peqqinnissaqarfitta naalagaaffimmut utertikkallartaqqittariaqarnera pissutsit taamaatsillugit, tamanna pereerpoq allatut ajornaqaaq.

Takussutissanulli maanna ilaaginnarsimanninnera, siuliani uani oqaaseqaatitsinni Atassummiit eqqartoriingarpassuatsinnut, naalagaaffimmiit ataatsimoortumik tapiissutit paarnaarlugit inississimanerisa kinguneranit sorpassuartigut inuuniarnikkut ulluinnarnilu atukkat eqqarsaatigalugit katataajartulersimanerpoq.

Nangaajunnaarluta tunniutiinnarnertullu isiginiarsariunnaarlugu, namminersornermut inatsisip nalilersoqqinneqartariaqarnera oqaloqatigiiffiginiartigu, inuimmi ulluinnarni ikiortariaqavissortut katsorneqarnissamik atorfissaqartitsigaartut inuiattut tulluusimaarniartuunerput pissutigalugu eqqungaasariaqarnissaat akuersaaginnerneqarsinnaanngimmat.

Nassueruteqarneq tunniutiinnarnerunngilaq, naalagaaffinngupallanniarnermik oqariartuuteqartuarnut Atassummiit imannattaaq kaammattuerusuppugut; naalagaaffinngornissaq qallisinneqarunngilaq inuit artorsartuarnut tassaniiginnartittuarnertigit, illuanilli tamanna naalagaaffinngupallannissamik eqqarsartut isumaannit ungasinnerulersitsigaluttuinnassamat.

Suli naalagaaffeqatigiinneq piutillugu, suleqatigiinneq pitsaasumik ingerlanneqarniarli! Ukiut tamarluinnaasa aningaasanut inatsisissaq naammattusaareqqinnaartumik suliariniartuarnarput, kissaaterpassuillu pivisusunngortinniarneqarneri qallingaassanagu, nipittartumininnguanik aaqqiilaaginnartuarnarluta.

Qaquguungaluarnerisooq inuiaat imminnut napatissinnaalluarnut pilersinneqarsimalerpata qanoq isummertoqarumaarnera Atassummiit ataqqilluguttaaq tusarnaarumaarnarput.

Peqqinnissaqarfik inuiaqatigiittullu peqqinneruneq

Isumalioqatigiisitaq peqqinnissaqarfik pillugu affaanut killinnermini ajoraluarnut saqqummiussai tusarluarnartuunngillat.

Aningaasanut inatsisigiartakkagut kingumut eqqarsaatigissagaanni 800mio.kr-inut aningaasat tagginneqarsimasut peqqinnissaqarfitta ukiumut pisariaqartitaatut angakkuaannarluta nassaareriaannaqqajanngilagut, pinngitsoorata illuanit illuanut arlaannik allamik kalluaaffeqartumik nassaarisariaqarpagut. Innuttaasullu kingumut kaasarfiisa aallerfiginiarneqartuarnarput aallerfissatut atorneqarnissaat kissaatiginanneqaaq.

Peqqinnissaqarfitta naalagaaffimmut utertikkallaqqittariaqarnera ammaffigiumaneqanngivissorpat, immikkut ittumik naalagaaffimmut saaffiginnissuteqarniarla suna tamarmi peqqinnissaqarfiup iluani ajalusoorsinnaanerata pivallaannginnerani.

Avaqqussinnaajunnaavissoqqavarput oqartariaqarluta, nammineq inuiaqatigiittut akileraartarnitsigit peqqinnissaqarfitta aningaasarlorsorneqarnera nammanniarnernut assut artorsarpugut.

Atassummiittaarlut erseqqissarusullugu, qaqugukkulluunniit inuup inuunera tamaniit pingaanerujuassamat, inuup peqqissuunissaa peqqinnissaqarfimmiillu naammaginartumik sullinneqartuarnissaa pisariaqarmat. Inuiaqatigiinnut kiffartortutut inissisimavugut uagut qinikkat, kiffartuussassagullu naammagisimaarnartumik peqqinnissaqarfeqarneratigit sullinniarutsigit assersuutit assigiinngitsut taakkartoreersimalerpagut. Akileraartarnikkut aaqqiissuussinermi %-it aaliangersimasut illikartinneri, naalagaaffimmut immikkut illuinnartumik peqqinnissaqarfitta artorsarnera oqariartuutigineratigit suleqateqarnikkut, imaluunniit taaneqareersutut; namminersornermut inatsit immaqa piffissanngorsimavoq nalilersoqqissallugu.

Tamatta toqqissilluta nakorsiarsinnaasarnissarput qaqugukkulluunniit pisariaqartipparput, takornartaanngilarlu ullutsinni nakorsiakulasuunani nakorsiatuassagaanni, qanoq ajornakusoorsinnaasartiginersoq, takorluuinnarsinnaavarpuullu; qanorlimi nakorsiakulanissamik arlaatigit inuunermi anniaatigialersimasaniq nalaatsinnikuulluni suli ajornakusoorsimatiginerussanerpa.

Pissutsit tamakku Atassummiit isiginngitsuusaaginnarsinnaanngilagut! Aningaasanut inatsisitta suliarineqartarnerani immikkorluinnaq peqqinnissaqarfitta sammineqartariaqaleranera avaqqunneqarsinnaajunnaavippoq, inuup inuuneranik akeqartarnera isiginngitsuusaaginnarneqarsinnaajunnaarpoq! Inersimasut, utoqqaat allaallumi meerannguit inuunerannik akeqartalernera annernartaqaaq akuersarneqarsinnaanngilluinarlunilu.

Ilumut tamanna inuiattut tulluusimaartuuniarnerup akingisariaqarpaa, allaat ikiungassagut pilliutigisinnaalersimallugit?

Taakku isaat atulaartigit, sorleq toqqarnerusussuaammita; inuinnarnissartit imaluunniit illuatungaa? Ilimagiinnarsinnaavarput inuinnarnissartik allatuulli toqqarusussagaat.

Inuiaqatigiit peqqissut peqqinnissaqarfimmikkullu toqqissisimasumik sullinneqartut inuttut imminut napatittunngorsinnaanermut ilaalluinnarput, iliuuseqarsinnaaneq tamatta tassani qanortoq oqaloqatigiiffigigisigu. Atassummiit qilannarluta naalarniumaarpugut, inatsisartuni ilaasortaqaatitta qanoq oqaloqatigiinnissamut ammatigiumaarnerinut.

Inuussutissarsiornikkut ineriartorneq

Namminersortortagut inuiaqatigiinni tassaasariaqarput nuannaartunartutut maligassiuisutullu isiginiangassagut, imaangitsoq illuanik pilissuartut, akissalissuartut taamannak qaqisimanerannut nammattussatut inuiaqatitta ilaannut isiginiangassagut. Naamik, taanna aqqutissaanngilaq.

Namminersortortagut tassaassapput nunatsinni aningaasarsiornikkut sukarsuit pingaarnarpaartaatut naleqartitassagut, namminneerlutik assoroormikkut inuppasuit imaaliinnarlutik angusinnaangisaannut qasuttueqalutik tamaanga killiffeqalersimasut.

Imarpik qulaallugu mittarfissuartaassagut Ilulissani Nuummilu, taamatuttaarlu Qaqortumi mittarfissaq nutaaq eqqarsaatigissagaanni, piareersarnissatta tamaarsorfigineqartariaqarnera avaqqunneqarsinnaanngilaq. Mittarfiimmi sananeqaannarneratigit nammineerluni suna tamarmi aqqikkunnaangimmat. Uagulliuna inuiaqatigiittut aatsaat suliniuteqarnitsigut suleqataalluarnitsigut mittarfittaarnerput aningaasarsiorfigillualersinnaagipput.

Takornariaqarnikkut suli annerungaartumik inerisaasariaqarneq pisariaqarpoq, nunanut sanilitsinnut takornariaqarnerup inerisarsimaneqarneratigit suli katataaqqanerput isertuunneqarsinnaanngilaq. Aningaasaliineruneq takornariaqarnikkut tassaavoq siunissamut matuersaatit annertungaatsiartut ilaat, takornariaqarnermi inuiaqatigiinni sukarsuit ilaattut, aalisarnikkullu aningaasarsiormut qallattortilersinnaaniarutsigu ukkatarineqarnerusariaqarnera pisariaqarpoq.

Takornarialerinemik inuussutissarsiuteqarneq taaniarneqartuartaarpoq annertuallaamik avataaniit aqunneqartoq nunaqqatitsinnillu atuilluarfiunngitsoq, aap piviusortaqarsinnaaqaq tamanna, kisianni! Maanna ukioq kaajallallugu imaaliinnarlugu suliffissanik ataavartunik pilersitsivissaanngilaq, takornarialerisut namminersortut takornartaanngisaannarpoq ukjarluarnerani, ukiuunerani upernassalernalu tikillugu suliffittaarallartarneri.

Kialluunniillumi ukioq kaajallugu suliffimmik aalajaatsumik peqarnissani kissaatiginerpaasarpaa, tupinnangitsumillu takornariaqarnerup piffissami sivikitsuinnarmi inissimasarnerata malittaamik

nunaqqatitsinnit suliffigiومانeqarnera killeqartaqaaq, avataaniillu tikisitanit sulisoqartarnej pisariaqalersarluni. Tamanna uparuartussangaluaranniluunnit, takornarialerisut nammineq oqaloqatiginikuunerinik piviusunik aallaveqarput.

Nunatta avammut nittarsaannerani maanna Visit Greenland-imut aningaasaliissutigineqartartut suli inerisaqqinneqartariaqarnissaat pisariaqarpoq, aappagumullu aningaasanut inatsisissami minnerpaamik kr. 1 mio.-inik aningaasaliissutigineqartartut ilaneqarsinnaanerat pisariaqavissorluni.

Ukioq kaajallallugu takornariaqarnikku inerisaanerup malitsigisassai suliffiit ataavartut atorfissaqartippagut, aasakkuinnaq takornariaqarnerup ingerlajuartarsimanera allangornissaa avaqqunneqarsinnaanngilaq mittarfiit pingasuusut naammassereernerisa kingorna.

Namminersortutut inuussutissarsiuteqarluni aallarnisarsinnaanermut siunnersuisarnerup sinerissap sinneranut annerungaartumik qaammarsaassutigisiariaqarnera pisariaqavissorpoq. Pisortammi ataani suliffeqartuusut namminersortutullu nalunaarsorneqarsimasut kisitsisinngorlugit qiviassagaanni, tamatta maaniittugut nalugunanngilarput sorlermiittoq ingasaannartorsuaq annerungaarumaarnersoq.

Aningaasaqarnitta nunatta iluani pitsaanerusumik ingerlallernissaanut namminersortut amerlanerungaartut atorfissaqartippagut, aalisarnej annertungaartumik maanna isumalluutigaarput, siunissarlu ungasinnerusoq isigalugu inuussutissarsiummik ataasiinnarmik isumalluuteqartuarnej nunatta aningaasaqarneranut patajaatsuutitsinngilaq. Aalisarnerullu patajaatsumik ingerlalluarnejarnissaa pillugu, aalisarnermut inatsisissap naammassineqarnissaa Atassummiit qilanaaraarput.

Atassummiit isumaqarpugut, nunarput namminersortuuffigissallugu oqinnerusariaqartuaannartoq, pisortanit isumalluuteqarnej minnerpaaffissaminiittariaqarpoq. Akileraartarnikkullu namminersortunut allaffissornannginnersumik taamaammat aqqiissuusiniarnermi iliuuseqarnissaq pisariaqarpoq.

Atassummiit taamannak oqaaseqarluta, inatsisissaq siullermeernejarnerani aningaasaqarnermut akileraartarnermullu ataatsimiitsitaliamut innersuupparput.